

European University Viadrina Frankfurt (Oder)

Scientific and pedagogic internship

**MODERN APPROACHES TO THE
ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL
PROCESS FOR LAW STUDENTS**

August 24 – October 2, 2020

**Frankfurt an der Oder,
Federal Republic of Germany
2020**

Scientific and pedagogic internship «Modern approaches to the organization of the educational process for law students» : Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Frankfurt an der Oder : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. 284 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Historicism and the procedural nature of the concept of «State» the author's method of teaching the history of political thought (report for political and law students)	
Melnyk V. M.	176
Упровадження принципів і положень Європейської конвенції з прав людини та практики Європейського суду з прав людини у програмі професійної підготовки правників	
Митник О. В.	181
Практична складова організації навчального процесу при підготовці фахівців у галузі права	
Міловська Н. В.	185
Особливості дистанційної юридичної освіти в сучасних умовах	
Намясенко О. К.	188
Гендерна проблематика в освітніх програмах закладів вищої юридичної освіти	
Новіков Д. О.	192
Застосування міжнародного публічного права для формування навиків юристів в процесі реформування законодавства України	
Одинцова І. М.	195
Сучасні методи навчання цивільного права та процесу	
Орел Л. В.	197
Кейс-метод як фактор підвищення ефективності підготовки фахівців для органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України	
Остапчук Л. Г.	199
До питання застосування інноваційних методів при підготовці майбутніх юристів	
Панкратова В. О.	203
Значення формування фахових компетентностей при підготовці спеціалістів у галузі юриспруденції	
Панченко В. В.	207
Digital transformation of legal education	
Pidbereznykh I. Ye.	209

Література:

1. Перелік центрів дистанційного навчання, рекомендованих Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. *Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном* – URL: <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/tsentry-do>
2. Звіт за результатами аналітичного дослідження «Знання та навички випускників юридичних факультетів та закладів вищої освіти через призму відповідності потребам ринку праці». Міністерство юстиції України. 2018 – URL: https://uba.ua/documents/ZVIT_Jurosvita.pdf
3. Малишев Б. В. Основні шляхи реформування правничої (юридичної) освіти в Україні. Київ, 2019. 20 с.
4. The Impact of the Coronavirus on Global Higher Education. Exclusive QS survey data reveals how prospective international students and higher education institutions are responding to this global health emergency – URL: <https://info.qs.com/rs/335-VIN-535/images/The-Impact-of-the-Coronavirus-on-Global-Higher-Education.pdf>
5. Stukalo N., Simakhova A. COVID-19 Impact on Ukrainian Higher Education. *Universal Journal of Educational Research* 8(8), 2020. 3673-3678 – URL: <http://www.hrpub.org/download/20200730/UJER46-19591379.pdf>

ГЕНДЕРНА ПРОБЛЕМАТИКА В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Новіков Д. О.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права

імені професора О. І. Протєвського

Харківський національний педагогічний університет

імені Г. С. Сковороди

м. Харків, Україна

Угода про Асоціацію, укладена між Україною та Європейським Союзом, у ст. 419 вимагає посилення діалогу та співробітництва щодо забезпечення гендерної рівності та недискримінації, у ст. 420 міститься положення, що таке співробітництво передбачає забезпечення гендерної рівності та рівних можливостей для чоловіків та жінок у

сфері зайнятості, освіти та навчання, економічної та суспільної діяльності, а також у процесі прийняття рішень. Реалізація цих вимог передбачає створення правозахисного механізму у сфері забезпечення гендерної рівності, що, відповідно, потребує посилення кадрового потенціалу. Підготовка кадрів, обізнаних у гендерній проблематиці та вирішенні гендерно обумовлених спорів, передусім покладатиметься на юридичні заклади вищої освіти. Освітні програми закладів вищої освіти, які готують юристів в Україні, повинні включати бакалаврські та магістерські навчальні курси, які допоможуть розвинути студентам компетентності розуміння гендерних проблем та навичок їх вирішення у правовій сфері. Варто відзначити, що український державний стандарт підготовки бакалавра права за спеціальністю 081 Право вже передбачає необхідність формування такої загальної компетентності як «здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми». Необхідність цього дослідження обумовлюється й тим, що означена тематика відображає світову тенденцію збільшення курсів гендерної спрямованості у провідних юридичних закладах вищої освіти [1; 2]. Відповідно, видається доцільним зупинити дослідницьку увагу на рівні охоплення гендерною проблематикою і специфіці її викладення при підготовці юристів у закладах вищої освіти України.

В Україні юридична освіта є достатньо розвинутою: 172 заклади вищої освіти здійснюють підготовку бакалаврів права, 118 заклади вищої освіти – магістрів права. Водночас тільки у 4 з 160 бакалаврських освітніх програм закладів вищої юридичної освіти України наявні навчальні курси, що відповідають гендерній проблематиці, що становить 3 % від загальної кількості освітніх програм освітнього рівня бакалавр за спеціальністю 081 Право. І тільки у 2 з 108 магістерських освітніх програм закладів вищої юридичної освіти України наявні навчальні курси, що відповідають гендерній проблематиці, що становить 2 % від загальної кількості освітніх програм освітнього рівня магістр за спеціальністю 081 Право. У п'яти закладах вищої юридичної освіти України в освітніх програмах наявні навчальні курси з гендерної проблематики [3].

Як бачимо, в Україні наявний украй низький відсоток освітніх програм та закладів вищої освіти, які забезпечують підготовку юристів з урахуванням гендерної проблематики. Кількість кредитів ECTS, виділена на опанування наявних гендерних курсів у закладах вищої юридичної освіти переважно не відповідає фактичному навантаженню на аудиторну частину роботи студентів та викладачів, яке становить не більше 1/3 від загальної кількості навчальних годин, виділених на опанування курсу. Переважна більшість гендерних навчальних курсів

передбачає їх опанування через доповідну форму роботи, не застосовуючи «метод казусу» чи «сократичний метод» обговорення проблеми. Ще у меншій кількості навчальних курсів гендерної проблематики вивчається актуальна національна судова практика та практика Європейського Суду з прав людини із гендерно обумовлених спорів. На відміну від багатьох європейських юридичних освітніх програм [2], в Україні немає жодної освітньої програми, яка б мала загальну гендерну спрямованість. Крім того, освітні програми підготовки докторів філософії за юридичними дослідження не тільки не мають гендерної спрямованості, але й не передбачають вивчення аспірантами навчальних курсів із гендерної проблематики.

Таким чином, підготовка юристів в Україні, відповідальних за правозахисну діяльність у суспільстві, зокрема, у сфері забезпечення гендерної рівності, продовжує залишатись слабкою. Заклади вищої юридичної освіти практично не включають до освітніх програм та навчальних планів курси, які в своїй основі мають гендерну проблематику. Зміст гендерних навчальних курсів переважно має «фасадний» характер, не акцентуючи увагу на практичному вимірі правозахисної діяльності та вивченні судової практики гендерно обумовлених спорів. Для більш активної інтеграції гендерної проблематики в освітні програми та зміст навчальних курсів для підготовки юристів в закладах вищої освіти в Україні необхідно:

- 1) збільшити представленість гендерних навчальних курсів в освітніх програмах за спеціальністю 081 Право як мінімум у 30 разів;
- 2) закріпити у державному стандарті підготовки магістрів та докторів філософії за спеціальністю 081 Право компетентності, пов'язані із розумінням майбутніми юристами гендерної проблематики та способів вирішення гендерно обумовлених спорів;
- 3) на рівні Міністерства освіти і науки України розробити рекомендовану програму навчального курсу «Гендерно-правові студії», в якій на практичну частину (вирішення казусів та судової практики) слід передбачити не менше 70 % аудиторних годин.

Література:

1. A Comparative Report on European Gender Studies Master Programs. Central European University. 2016. 30 p.
2. Waaldijk B. Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Gender Studies. Tuning Project. de la Universidad de Deusto. 2010. 148 p.

3. Moskalenko O., Novikov D. The Level of Scope and Content of Teaching Gender-related Issues at Training Lawyers in Ukrainian Higher Education Institutions. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. 2020. Vol. 12 (07-Special Issue). P. 390-396

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИКІВ ЮРИСТІВ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Одинцова І. М.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри історії та права

Черкаський державний технологічний університет,

адвокат

м. Дніпро, Україна

В останні часи стало все більш відчутним вплив міжнародного права на формування загальнонаціональної правової позиції під час реформування законодавства України.

Досить сприйнятним є як для практикуючих юристів так і для науковців позиціонування ефективності міжнародного права в інформаційному просторі України.

При внесенні змін до чинного законодавства, створенні нових законів та підзаконних актів, часто переймаються усталені норми законодавства ЄС, які тривалий час вже застосовуються на практиці.

Європейські партнери вказують, що уряд Німеччини зацікавлений у підтримці реформ, які б не лише швидко спрацювали, а й мали вплив упродовж тривалого часу. Тому вони приймають активну участь у сфері надання консультацій стосовно проектів реформ та законів, з метою підвищення якості проведення досліджень українськими університетами, інтернаціоналізації українських ВНЗ та дослідницьких установ, кооперації фінансованої з державного бюджету дослідницької діяльності з інноваційним сектором [2, с. 8].

Польські колеги зацікавлені в розбудові спільнот, що навчаються, оскільки підтримка взаємодії таких спільнот не лише сприятиме становленню спроможних самоврядних громад в Україні, але й гарантуватиме добросусідське українсько-польське порозуміння, а відтак наблизитиме Україну до повноправного членства в ЄС [3, с. 44].